

Progresjonsplan for fagområdene i Rammeplanen

Hvert fagområde i rammeplanen dekker et vidt læringsfelt. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil ofte være representert samtidig både i temaopplegg, hverdagsaktiviteter, sosialt samspill og lek. Arbeidet med fagområdene må tilpasses barnas alder, interesser, barnegruppens sammensetning og øvrige forutsetninger. Alle skal få like muligheter til å møte utfordringer som svarer til deres utviklingsnivå (Rammeplan s. 39). Rammeplanen sier også at progresjon skal tydeliggjøres og dokumenteres i barnehagen.

Progresjon betyr fremskritt.

Progresjonsplanen viser hvordan barna stadig møter nye utfordringer og opplevelser for hvert år de går i barnehagen. Det skal skje en progresjon i forhold til opplevelser og aktiviteter. Mye av det som står i tabellen er ting vi øver på og gjør i hverdagen. Planen gjør det mer oversiktlig hva hver aldersgruppe vil ha nytte av og være moden for.

Arbeidet med fagområdene er delt inn i aldersgrupper for å synliggjøre progresjon. Det betyr imidlertid ikke at vi isolerer arbeidet innenfor en aldersgruppe eller slutter å arbeide med disse områdene etter hvert som barnet blir eldre. Felles for arbeidet med alle fagområdene er at vi tar utgangspunkt i barnets utviklingsnivå – tilpasse arbeidet til det enkelte barn.

Fagområde	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
3.1 Kommunikasjon, språk og tekst.	<p>Billedbøker og pekebøker.</p> <p>Enkle rim, regler og sanger.</p> <p>Opplive at deres kommunikasjon og uttrykk blir oppfattet.</p>	<p>Høytlesning fra bøker og eventyr.</p> <p>Rim, regler og sanger.</p> <p>Gjøre seg forstått og kunne føre en dialog.</p> <p>Ytre ønsker og meninger ved mer verbalspråk.</p> <p>Kjenne igjen navnet sitt.</p> <p>Førstehåndserfaring med digitale verktøy (data, ipad og kamera).</p>	<p>Skrive med sekretær; lage tekst til bilder og tegninger.</p> <p>Høytlesning.</p> <p>Rim, regler og sanger.</p> <p>Øve på å løse konflikter og problemløsning ved hjelp av språket.</p> <p>Enkle fortsettelsesfortellinger.</p>	<p>Lekelesing og lekeskriving.</p> <p>Rim, regler og sanger, leke med språket.</p> <p>Kunne fortelle en historie med en viss sammenheng.</p> <p>Holde oppmerksomheten sin på å lese en bok eller en aktivitet som tar litt tid.</p> <p>Bøker med mer tekst enn bilder.</p> <p>Utvikle kunnskapen med digitale verktøy.</p>	<p>Skoleforberedelser.</p> <p>Øve på å skrive navnet sitt, og kjenne igjen noen bokstaver.</p> <p>Mestre hverdagspråk med rett setningsstruktur, småord og bøyninger.</p> <p>Lese lengre fortsettelsesfortellinger.</p> <p>Bruke rimord.</p> <p>Utvidet bruk av digitale verktøy.</p>
Mål: Utvikle et godt muntlig språk					

Fagområde	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
3.2 Kropp, bevegelse og helse	<p>Lek og bevegelse både ute og inne. Bevegelsessanger, danse til musikk. Lek foran speil, studere seg selv og andre. Bevegelse på ulike underlag, ulikt terreng. Stell, måltid og sovetid er gode opplevelser. Vaske hender før måltider. Bli kjent med egen kropp, herunder også behovet for hvile. Begreper for kroppsdeler og klær. Prøve å spise og drikke selv, holde koppen selv. Smøre brød med hjelp av voksen. Smake på ulike typer mat. Putte former i innpasningsbrett.</p>	<p>Øve på grunnleggende bevegelser, hoppe, rulle, klatre og løpe. Legge enkle puslespill. Gå i ulendt terreng. Førstehåndserfaring med ski og sykkel. Finmotoriske aktiviteter, som perling. Øve på påkledning. Vaske hender selv. Potte- dotrening. Prøve å smøre brød selv. Turer i nærområdet.</p>	<p>Øve på finmotoriske aktiviteter som klipping. Sykle på trehjuls sykkel, gå på ski. Beherske av- og påkledning med mindre voksenhjelp enn før. Nye utfordringer ved å gå på lengre turer. Få gode rutiner i forhold til håndvask og hygiene.</p>	<p>Ved hjelp av voksen prøve å finne ut hva man bør ha på seg i forhold vær og årstider. Mer selvstendig i av- og påkledning. Kunnskap om kroppen.</p>	<p>Klatre, balansere og hinke. Tegne og farge med riktig blyantgrep. Klippe etter strek. Beherske av- og påkledning og holde orden i egne klær. Selv vurdere hva man må ha på seg i fht. vær og årstider. Selvstendig ved dobesøk, tørke seg selv. Kjenne til elementer ved sunt kosthold. Ha et forhold til personlig hygiene. Selvstendig ved måltid.</p>
<p>Mål: Tilegne seg grunnleggende motoriske ferdigheter, god hygiene og respekt for egen og andres kropp.</p>					

Fagområde	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
3.3 Kunst, kultur og kreativitet	<p>Lytte til musikk og sang. Bli kjent med ulike materialer og verktøy, som f.eks malepensel, fargeblyanter osv. Forme i sand og snø. Førstehåndserfaring med instrumenter/lek med instrumenter. Bli kjent med enkle sanger, herunder bevegelsessanger. Førstehåndserfaring med tredimensjonale materialer, som plastelina. Bli kjent med bibliotekbussen. Bidra til barnas kulturkveld.</p>	<p>Fargenavn. Bruke tredimensjonalt materiale som plastelina, lekedeig og trolledeig som et verktøy for å skape uttrykk. Bli kjent med ulike maleteknikker. Bli kjent med museet. Lytte til musikk og prøve ulike instrumenter. Se på barnekunstutstillingen på museet.</p>	<p>Blande primærfarger. Mer aktiv bruk av museet. Se på kunstutstillinger på museet. Dramatisering og lek med utkleddning. Klippe og lime.</p>	<p>Bli kjent med materiell som ull og garn. Mer utfordrende bevegelsessanger. Sanglek. Bruk av digitalt verktøy.</p>	<p>Sammensatt tekst, tekst til bilde. Kunne planlegge i forkant av en aktivitet.</p>
<p>Mål: Utvikle fantasi og skaperglede.</p>					

Fagområde	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
3.4 Natur, miljø og teknikk	<p>Kjenne på ulike værtyper.</p> <p>Utforske barnehagens uteområde.</p> <p>Være med når man tar i bruk ulike tekniske hjelpemidler.</p> <p>Få kjennskap til ulike husdyr.</p> <p>Bruke sansene i naturen.</p> <p>Bruke naturmaterialer til formingsaktiviteter.</p>	<p>Bli kjent med årstidene, endringer i naturen.</p> <p>Undre seg over småkryp, planter, vær fenomener etc.</p> <p>Miljøvern, kaste søppel i søpla.</p> <p>Delta i bruk av tekniske hjelpemidler.</p> <p>Få kjennskap til lokale råvarer.</p> <p>Korte turer i nærområdet.</p>	<p>Bruke faktabøker.</p> <p>Gjøre seg kjent med ulike dyr, fisker, fugler, insekter og planter.</p> <p>Næringskjeden.</p> <p>Samtale om hvor maten kommer fra.</p>	<p>Mer selvstendig bruk av data og digitalkamera.</p> <p>Være med på tenning av bål og vedsaging.</p> <p>Vite hvordan man ferdes i naturen. Søpla tas med hjem, slukke bålet før man går, la være å ødelegge, la dyr være i fred.</p> <p>Bruke internett som oppslagsverk.</p>	<p>Få innsikt i produksjon av matvarer.</p> <p>Kunne navn på noen planter, dyr og fisk. Vite litt om dem.</p> <p>Kunne kle seg etter været.</p> <p>Være delaktig i å pakke sekk når man skal på tur, hva må man ha med?</p>
<p>Mål: Gi barna gode opplevelser og begynnende forståelse for betydningen av en bærekraftig utvikling.</p>					

Fagområde	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
3.5 Etikk, religion og filosofi.	<p>Bli kjent med egne følelser, glad, redd, lei seg, sint.</p> <p>Lære omsorg for hverandre.</p> <p>Trøste og oppmuntre.</p> <p>Oppleve å bli sett, hørt og forstått.</p> <p>Markere høytider.</p> <p>Øve på turtaking.</p>	<p>Undre seg over det som skjer i nærmiljøet.</p> <p>Kjenne igjen og respektere egne og andres følelser.</p> <p>Dele med andre.</p> <p>Hvordan er vi mot andre, og hvordan ønsker vi at andre skal være mot oss?</p> <p>Bli kjent med juleevangeliet.</p> <p>Sanger om jul og påske.</p>	<p>Dele, forhandle, øve seg på å løse konflikt.</p> <p>Hvordan få venner?</p> <p>Høre om tradisjoner fra andre land og kulturer.</p> <p>Undre seg over livet: fødsel, vekst, aldring og død.</p> <p>Jul og påske, påske med vekt på oppstandelsen.</p> <p>Barn i andre land, FN.</p>	<p>Respektere andre og deres følelsesuttrykk.</p> <p>Utvikle evne til å løse konflikter selv.</p> <p>Hjelpe hverandre.</p> <p>Utvikle evne til å stille spørsmål, resonere og undre seg.</p> <p>Kjenne til tradisjoner omkring jul og påske.</p>	<p>Kjenne til at vi alle er forskjellige og har ulike forutsetninger, og vise respekt for det.</p> <p>Oppleve, undre seg og kunne bruke samtaler til ettertanke.</p>
<p>Mål: Utvikle respekt for mangfoldet i samfunnet, og bli kjent med kristen tro og tradisjon.</p>					

Fagområde	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
3.6 Nærmiljø og samfunn	<p>Bli kjent med barnehagens lokaler og uteområdet.</p> <p>Lære navn på barn og voksne i barnehagen.</p> <p>Skape tilhørighet til hverandre som gruppe.</p> <p>Delta på ulike markeringer.</p> <p>Delta på samlingsstund.</p> <p>Hjelpe til med enkle daglige gjøremål, som borddekking, rydding og lignende.</p>	<p>Korte turer i nærområdet rundt oppvekstsenteret.</p> <p>Utvikle samhold og gruppefølelse gjennom å delta på samlingsstunder og andre aktiviteter.</p> <p>Besøke museet.</p> <p>Være med på bibliotekbuss.</p> <p>Være med på butikken.</p>	<p>Snakke om hvordan vi opptrer i trafikken.</p> <p>Bli kjent med navn på lokale steder, bedrifter og lignende.</p> <p>Kunnskap om seg selv og familie(navn o.l).</p> <p>Erfare at de selv og andre er med på å påvirke.</p>	<p>Snakke om hvorfor vi feirer 6.februar og 17.mai.</p> <p>Erfare at alle er viktige for fellesskapet.</p> <p>Utvidet kunnskap om seg selv og familie(etternavn, arbeidssted osv.)</p> <p>Samtale om ulike årstider.</p>	<p>Undre seg over naturopplevelser.</p> <p>Lengre turer.</p> <p>Opplevelser i forhold til det å begynne på skolen.</p> <p>Samtaler om dager og måneder, navn på disse.</p> <p>Få kjennskap til landet vårt, fylket og kommunen vår.</p> <p>Snakke om gamle dager, hvor bodde man, hva jobbet man med osv.</p>
<p>Mål: Erfare at alle er en del av samfunnet og fellesskapet.</p>					

Fagområde	1-2 år	2-3 år	3-4 år	4-5 år	5-6 år
3.7 Antall, rom og form	<p>Bli kjent med noen grunnleggende begreper, stor – liten.</p> <p>Bruke innpasningsbrett/putteboks – riktig form til riktig hull.</p> <p>Lek med klosser med ulike farger, størrelser og former.</p>	<p>Bli kjent med begreper som over - under.</p> <p>Konstruksjonslek; bygge med duplo, lego og jovo.</p> <p>Sortere leker.</p> <p>Bli kjent med primærfargenavn.</p> <p>Gjøres oppmerksom på forskjeller, som f.eks høyde, størrelse.</p>	<p>Snakke om ulikheter, større enn – mindre enn.</p> <p>Mer avansert konstruksjonslek.</p> <p>Bli kjent med matematiske begreper som trekant, firkant, sirkel osv.</p> <p>Kjenne igjen fargenavn.</p> <p>Lottospill</p>	<p>Sortere i kategorier.</p> <p>Erfare bruk av måleenheter i hverdagen.</p> <p>Ta i bruk antallsbegrep i hverdagssituasjoner, som f.eks hvor mange skal vi dekke på til i dag.</p> <p>Bli kjent med sekundærfarger (blande farger).</p> <p>Terningspill</p>	<p>Kjenne til klokka, og tid.</p> <p>Kjenne til motsatte begrep, som størst – minst, yngst – eldst.</p> <p>Ha kjennskap til tallrekka.</p> <p>Høyre og venstre.</p> <p>Måle og veie.</p> <p>Vanskeligere terningspill, som f.eks yatzy.</p>
Mål: Utvikle matematisk kompetanse.					